

Jaargang 8, nr. 5
verschijnt 2-maandelijks

P 309141

oktober—november
2007

afgiftkantoor:
8020 Oostkamp 1

DEZE NIEUWSBRIEF WORDT
BEDEELD AAN ALLE LEDEN
VAN DE HEEMKUNDIGE
KRING. INTERESSE?

CONTACTEER SEBASTIAN
VANDE GINSTE

(050) 84 13 16

LID WORDEN?
EENVOUDIG, JE STORT 9 EURO
(ERE-LEDEN: 18 EURO)
OP REKENING
738-0014741-19
VAN HKO
MET VERMELDING
'LIDMAATSCHAP 2007 + NAAM'

HKO OP HET WEB:

www.heemkringoostkamp.be

TIP VOOR EEN TRIP: HUIZEN VAN PAPIER	1
BEZOEK ARCHIEF ZEDELGEM	2
WERKGROEP BEELDBANK	2
INVENTARIS BOUWKUNDIG ERFGOED	3
PUBLICATIE BINNEN EN BUITEN	3
NOTEER ALVAST IN JE AGENDA	4
BEZOEK SINT-PIETERSKERK	4
WEST-VLAAMSE KAARTEN	4
GALGENTOREN	4
WIE ZOEKT DIE VINDT	4
BIJ DE BUREN	4

v.u.:
Jan Demulder
Maciebergstraat 32
8020 Oostkamp

redactie:
Sebastian Vande Ginste
Korte Kwadeplasstraat 8
8020 Oostkamp

Nieuwsbrief

TIP VOOR EEN TRIP HUIZEN VAN PAPIER

In het Tolhuis te Brugge loopt tot 13 oktober een tentoonstelling die de titel 'huizen van papier' meekreeg. Er werd een selectie gemaakt van belangrijke publicaties over architectuur in het Brugs Ommeland uit de 19de en begin 20ste eeuw.

De belangstelling voor de historische bouwkunst groeide in de loop van de 19e eeuw. Zowel stadswoningen als hoeves werden bestudeerd en gedocumenteerd. De rijkelijk geïllustreerde publicaties en platenalbums die toen uitgegeven werden, vormden een belangrijke inspiratiebron voor architecten.

Na de Eerste Wereldoorlog werden de historische huizen en hoeves naar voor geschoven als bruikbare modellen voor de wederopbouw. De tentoonstelling in het Tolhuis brengt een selectie van belangwekkende West-Vlaamse architectuurpublicaties uit de 19e en de vroege 20e eeuw, aangevuld met archiefdocumenten, historische foto's en prenten. De kastelen en landhuizen die tijdens de 19e eeuw gebouwd werden, grepen ook terug naar de luisterrijke voorbeelden uit het verleden. Dit verhaal wordt verteld voor het Brugse Ommeland aan de hand van prenten, tekeningen, gravures en foto's uit de rijke iconografische collectie van de Provinciale Bibliotheek.

De tentoonstelling loopt nog tot en met zaterdag 13 oktober 2007.

De openingstijden zijn: Maandag tot donderdag 9-17u, vrijdag 9-19u, zaterdag 9-12.30u, zondag 14-17u.

Naar aanleiding van de tentoonstelling verschijnt een rijk geïllustreerd nummer van het provinciale erfgoedtijdschrift *In de Steigers*, dat ter plaatse kan aangekocht worden (2.5 €).

(bron: www.west-vlaanderen.be)

BEZOEK GEMEENTELIJK ARCHIEF ZEDELGEM

Op zaterdag 25 augustus 2007 vond ons jaarlijks archiefbezoek plaats. De vaste kern van bezoekers was om 9u30 present aan de voormalige brouwerij 'De Leeuw' waar het gemeentearchief van Zedelgem sedert 1 jaar is ondergebracht.

Nadine Tommeleyn gaf ons een rondleiding door het gebouw dat naast archiefruimte, ook nog een lokaal aanspreekpunt voor gemeentediensten en lokale politie omvat.

Opvallend is het vlotte samengaan van de nieuwe, moderne elementen met de oorspronkelijke, goed bewaarde werkkuitrusting. Het archief omvat alle klassieke gemeentelijke informatie: burgerlijke stand, bevolkingsregisters, bouwaanvragen, ... In de leeszaal staan 2 computers ter beschikking om opzoekingswerk te doen (reserveren is aangewezen). Zoals veel andere bezoekers waarschijnlijk lieten horen, was de commentaar van de deelnemers uiterst lovend: een zeer mooi uitgebouwd archief, ondersteund door voldoende personeel, in een historisch kader, uitgerust met de moderne hedendaagse technieken (zowel qua klimaatbeheersing als ontsluiting), met oog voor voldoende uitbreiding in de toekomst. Waarschijnlijk is dit de droom van menig archivaris.

Gemeentearchief Zedelgem, Engelstraat 7, 8211 Aartrijke, 050/81.44.14, archief@zedelgem.be, maandag: 14.00 - 20.00u / dinsdag en woensdag: 13.30 - 16.30u

MEDEWERKERS GEZOCHT VOOR DE WERKGROEP BEELDBANK

Het is zo ver! We gaan van start met de Oostkampse beeldbank. De gemeente Oostkamp heeft een contract gesloten met Provincie West-Vlaanderen. Dit betekent dat we aansluiten op de beeldbank West-Vlaanderen (www.beeldbankwest-vlaanderen.be). Op deze beeldbank vinden we o.m. oude foto's en postkaarten over West-Vlaanderen. Vanaf nu wordt er ook Oostkamps beeldmateriaal aan toegevoegd.

HKO heeft zich hier voor geëngageerd. We staan in voor de aanlevering en de beschrijving van fotomateriaal. Concreet betekent dit dat we op zoek gaan naar beeldmateriaal bij particulieren. We scannen deze foto's in (en bezorgen de eigenaars zo snel mogelijk de originelen terug). Vervolgens beschrijven we de foto (wie?, wat?) en bewaren we die in de beeldbank. Het is de bedoeling er op die manier voor te zorgen dat er geen beeldmateriaal verloren gaat en vooral dat de ingescande beelden ook beschreven worden. Het spreekt voor zich dat het - naarmate de tijd verstrijkt - steeds moeilijker wordt om te achterhalen wie er op de foto's staat. Het wordt dan ook de hoogste tijd om met de beeldbank van start te gaan en al deze informatie vast te leggen.

Vele handen maken licht werk! We zijn dan ook op zoek naar medewerkers die fotomateriaal willen helpen verzamelen, digitaliseren en/of beschrijven. Als medewerker bepaal je zelf wat je wil doen en hoeveel tijd je in dit engagement wil stoppen. Je hoeft ook helemaal niet met de computer te kunnen werken om mee te helpen.

Zie je het zitten om wat tijd vrij te maken om hier aan mee te werken? Dan verwachten we je op het infomoment voor kandidaat medewerkers. Dit gaat door op **13 oktober 2007** om **10u00** in De Schakel (gebouw in De Valkaart achter de tribune van KSV0).

Heb je nog vragen over dit initiatief? Wil je meewerken maar kan je er niet bij zijn op 13 oktober? Neem dan contact op met Sebastian (050/84 13 16 of sebastian.vandeginste@skynet.be).

Ken je mensen die hier willen aan meewerken? Nodig ze dan gerust in naam van HKO uit voor het infomoment van 13 oktober.

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED

In de periode april 2006 - mei 2007 werd door het Agentschap R-O Vlaanderen - Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid een inventaris van het bouwkundig erfgoed van de fusiegemeente Oostkamp opgesteld. Dit gebeurde in het kader van de lopende, geografische inventarisatie van het bouwkundig erfgoed in Vlaanderen.

Concreet bestaat de opmaak van deze inventaris uit veldwerk, aanvullend literatuur- en archiefonderzoek en het uitschrijven van teksten. Dit gebeurde door Aagje Vanwalleghem, erfgoedconsulent van de Afdeling R-O West-Vlaanderen - Onroerend Erfgoed, en bouwhistorica Silvie Creyf. Zij prospecteerden te voet en met de auto alle straten van de gemeente, fotografeerden het waardevol bouwkundig erfgoed en beschreven dit aan de hand van een inventarisfiche, aangevuld door gegevens uit bijkomend onderzoek.

Al deze gegevens zijn nu verzameld in een tweedelig inventarisdocument, dat naast een historische inleiding per gemeente, de beschrijving van 566 items en 340 straatinleidingen inhoudt (totaal 670 p.). Het eerste deel bevat de inventaris van de deelgemeente Oostkamp, het tweede deel bevat de inventaris van de deelgemeenten Hertsberge, Ruddervoorde en Waardamme.

Deze inventaris kan een hulpmiddel zijn bij de uitbouw van een duurzaam lokaal onroerend erfgoedbeleid en dienen als gids voor het bouwkundig erfgoed in de streek en als aanzet tot verder wetenschappelijk onderzoek.

Deze inventaris (€ 8/deel) is verkrijgbaar bij Sebastian Vande Ginste en bij Afdeling R-O West-Vlaanderen-Onroerend Erfgoed, Werkhuisstraat 9, 8000 Brugge. Tevens verkrijgbaar op cd-rom (PDF-formaat) voor € 2,5.

De gegevens uit de inventaris van het bouwkundig erfgoed zijn tevens opgenomen in een databank op de website van het VIOE (Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed): www.vioe.be.

BINNEN EN BUITEN

De publicatie 'Binnen en buiten' laat je kennismaken met een vervlogen traditie, waarbij adellijke families in de winter in de Brugse binnenstad verbleven, maar in de zomer naar kastelen in de Brugse rand trokken.

In de brochure wordt uitleg gegeven over 26 buitenverblijven in de omgeving van Brugge. Deze buitenverblijven worden telkens gelinkt aan een woning in de Brugse binnenstad en aan de bewoners van deze woningen. Voor Oostkamp gaat het om de kastelen Kevergem, Gruuthuse, Les Aubépines, Schoonhove en Macieberg.

Er worden telkens 2 pagina's uitgetrokken per buitenverblijf. Elke pagina is voorzien van fotomateriaal in kleur.

Je kan de brochure gewoon lezen maar je er ook mee op stap. Onderaan elke pagina staat een wegbeschrijving (die is gebaseerd op het fietsnetwerk) voor een fietstocht die je naar de verschillende locaties brengt. Er zijn 2 fietstochten uitgestippeld. De eerste (55 km) neemt je mee op tocht doorheen Brugge, Oostkamp en Zedelgem. De tweede fietsroute (40 km) doet de gemeenten Sint-Kruis, Moerkerke, Oostkerke en Koolkerke aan. Je kan met behulp van een stadsplan van Brugge ook een wandeling in de binnenstad maken langsheen de verschillende woningen.

De brochure is een initiatief van de Erfgoedcel Brugge (www.erfgoedcelbrugge.be). De publicatie kan o.m. in De Valkaart (dienst toerisme) voor € 6 aangekocht worden.

NOTEER ALVAST IN JE AGENDA:

07/10	11u00	bezoek Sint-Pieterskerk (wordt herhaald om 16u00)
13/10	10u00	infovergadering beeldbank
23/11		tentoonstelling '125 jaar gemeentehuis' (uitnodiging volgt)

BEZOEK SINT-PIETERSKERK

De Sint-Pieterskerk in Oostkamp is eeuwen oud... alhoewel ze er zo niet uitziet. Ze is in de loop der eeuwen, en vooral in de laatste jaren, goed onderhouden en verzorgd. Op de "Nacht van de Geschiedenis" in maart 2007 hebben we de kerk bezocht en kennis gemaakt met de bouwstructuur, de beelden en ornamenten. Het werd een leerrijke avond voor velen.

Op dat moment waren de brandglazen echter allemaal in restauratie. Ondertussen is die karwei afgevoerd en kunnen we de vernieuwde brandglazen bewonderen in al hun kleurenpracht. Vooraan in de koren staan 32 heiligen in volle glorie of stille nederigheid afgebeeld. Ook in de zijbeuken zijn nog glazen aangebracht.

Op 'kermiszondag' 7 oktober 2007 is er om 11 en 16 uur een rondleiding in de kerk met bijzondere aandacht voor de gerestaureerde brandglazen... Wie zijn die 32 heiligen? Waarom juist die heiligen en hoe kwamen ze in 1895 in de kerk (die toen haar huidige vorm kreeg) terecht? Wie betaalde dat allemaal? En de restauratie 2007... Wie deed het? Wat deed men? Wie betaalde? Hoeveel? Allemaal vragen waarop we een passend antwoord willen geven op 7 oktober. Dirk Plasschaert verzorgt de rondleiding.

Historische West-Vlaamse kaarten in ... Nederland

Via 'West-Vlaamse Sprokkelingen' (het tijdschrift van Heemkunde West-Vlaanderen) krijgen we een leuke tip (31ste jg. juli-augustus-september 2007, nr. 3, p 76). Op de website www.geheugenvannederland.nl kan je informatie opvragen over heel wat zaken zoals archeologie, landschap, religie of water. Wanneer je klikt op de rubriek 'landkaarten' zijn er ook enkele kaarten van West-Vlaanderen (o.a. Oostende, Nieuwpoort, ...) te bezichtigen. Ze bevinden zich onder Sanderus en Blaeu. De kaarten zijn heel scherp en mooi ingekleurd. (Met dank aan Bart Blomme, Heemkring Ten Mandere, Izegem.)

Deze afbeelding is opgedoken onder de naam *Moulin Hertsberge*. Het gaat hier wellicht om een foto van de zgn. Galgentoren in de Lodistraat (aan de Wolvengrachthoeve). De foto werd gemaakt nog voor de bomen die er rond staan het zicht op deze eigenaardige constructie hebben ontnomen. In de recent verschenen *Inventaris van het bouwkundig erfgoed* lezen we dat de eerste kaart waarop een torenconstructie op deze plaats is af te lezen, dateert van 1865. Naar alle waarschijnlijkheid heeft François-Joseph de Serret (1767-1849), de toenmalige eigenaar van het nabijgelegen kasteel 'Drie Koningen' te Beernem (en van 1800-1803 burgemeester van Brugge), deze torenconstructie laten bouwen.

WIE ZOEKT, DIE VINDT

G. Claeys schrijft in zijn boek over de gemeente Oostkamp (1953) in zijn voorwoord het volgende: "De Heemkundige Kring die hier in 1942 door Dr. A. Janssens de Bisthoven werd gesticht, leverde flink werk. ..." Soms wordt er verwezen naar een beschrijving (bv. de kelders van het Nieuwburgkasteel) of een inventarisatie (bv. van het interieur van de kerk) die door die kring zou gedaan zijn maar daar is nergens een neerslag van te vinden.

Van stichtingsdatum of ontbindingsdatum zijn ook niet onmiddellijk sporen te vinden.

In deze zin weten we dat er vroeger een kring geweest is maar ontbreekt elk aanknopingspunt. Zijn er mensen die zich nog deze kring herinneren en weten hoe de naam was? Wie maakte er deel van uit? Wanneer is de kring gestopt?

Graag uw antwoord bij een voorzitter die op zoek is naar zijn voorgangers.

BIJ DE BUREN....

Determinatieavond.
Archeologie onder de loep.

Vakspecialisten bekijken uw archeologische vondsten.

MA 26/11/07 om 20:00 in De Zorge, Moerkerksesteenweg 194, Sint-Kruis.